

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönenmeden yurdumun üstünde tüten en son oacak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletiminidir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çığın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çığner, aşarım,
Yırtırım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbin afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Uluslararası, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçaklıları uğratma sakın,
Siper et gövdemi, dursun bu hayatıza aksın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazkırı atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fişkiracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alınsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şahdetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahi, boşanıp kanlı yaşam,
Fişkirir ruhumcerret gibi yerden naşım,
O zaman yükselserek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun şart dökülen kanlarını hepse helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağının hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Akif ERSOY

“ İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM: Söz Varlığı	4
a. Sözcükte Anlam	5-16
b. Sözcükler Arası Anlam İlişkileri.....	17-28
c. Söz Grupları.....	29-40
2. BÖLÜM: Cümlede Anlam	41-62
3. BÖLÜM: Dil Yapıları.....	63
a. İsimler	65-72
b. İsmi Niteleyen ya da Belirten Sözcükler	73-80
c. İsmen Yerini Tutan Sözcükler	81-86
d. Geçiş ve Bağlantı İfadeleri.....	87-90
4. BÖLÜM: Metinde Anlam	91-150
5. BÖLÜM: Sözel Mantık ve Muhakeme	151-164
6. BÖLÜM: Yazım Kuralları	165-182
7. BÖLÜM: Noktalama İşaretleri	183-204
8. BÖLÜM: Söz Sanatları	205-210
9. BÖLÜM: Metin Türleri	211-218
10. BÖLÜM: Görsel Okuma, Grafik ve Tablo Yorumlama	219-252
Cevap Anahtarı.....	256

Sevgili Öğrenciler,

Kitabımızı hazırlarken “**İyi bir kaynak kitapta neler olmalı?**” sorusunu sora-
rak işe başladık. Bu soruyu yılların tecrübesiyle cevaplandırdık. Elinizde tuttu-
ğunuz Türkçe Defterim adlı eser, işte tam da bu sorunun cevabıdır.

Bir “**öğretmen hassasiyetiyle**” hazırlanmış eserimizde güncel, kaliteli, odak
noktaya hedeflenmiş, teknolojiye ve yeni nesle ayak uydurabilen cümleler bu-
lacaksınız.

Bir dersi anlamamanız ve kavramanız için size neler gereklidir?

1. Konu anlatımı
2. Konu etkinliği
3. Konu testi

İşte sizlere **üçü bir arada** bir eser sunuyoruz.

Once konu anlatımlarıyla konuyu öğrenecek, kısa notlarla konudaki dikkat
edilecek noktaları hatırlayacaksınız. Daha sonra, öğrenciklerinizi kısa bellek-
ten uzun belleğe aktarmak için pekiştirmeye etkinlikleri yapacaksınız. En so-
nunda da ne kadar öğrendiğinizi testlerle ölçeceksiniz.

Türkçe dersinin hedefleri; okuyabilen, eleştiren, yorumlayan, okuduğunu an-
layan, anladığını çözümleyen bireyler yetiştirmektir. Bu hedeflere, bu kaynak-
la çok daha kolay ulaşacaksınız.

Bu çalışmamız, yüz yüze ve canlı derslerinizde elinizden düşurmeyeceğiniz
“**olmazsa olmaz**” bir kaynak olacaktır.

Hepinize başarılar dileriz.

Mustafa AYGÜN

(Eğitimci - Yazar)

“KİTABIMIZDA NELER VAR?

konusu
4

METİNDE ANLAM

- 1 Metinde Konu**
- 2 Metinde Başlık**
- 3 Metinde Anahtar Sözcük**
- 4 Metinde Ana Fikir**
- 5 Metinde Yardımcı Fikir**
- 6 Şirde Ana Duygu**
- 7 Metinde Soru-Cevap**
- 8 Metinde Duyular**
- 9 Metinde Dil ve Anlatım**
- 10 Metinler Arası Karşılaştırma**
- 11 Metin İçi Karşılaştırma**
- 12 Metinde Karakter**
- 13 Metinde Yapı**
- 14 Metinde Anatılıcı Türleri**
- 15 Metinde Hikâye Unsurları**
- 16 Metinde Duygular**
- 17 Metinde Yüzey Anlam**
- 18 Metinde Derin Anlam**
- 19 Metin Yorumlama**
- Düzençilik Geliştleme Yolları**
- 21 Paragraf Türü**

I. Metinde Konu

Yazarın üzerinde durduğu olay, durum ya da düzine metnin konusunu oluşturur. Şirk için de aynı durum söz konusudur.

Metinde konunun temel özelliklerini sunlardır:

- Metin tamamını kapsar.
- Metinde üzerinde durulan olay, durum ya da kavramdır.

Metnin konusuya ilgili başlıca soru kalıpları şu şekildedir:

- Yazar bu metinde neyden bahsediyor?
- Yazar bu metinde ne anlıyor?
- Yazar bu metinde neyden yakınıyor?
- Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?
- Bu metinde aşağıdakilerden hangisinden söz edilmektedir?
- Bu metinde ele alınan konu aşağıdakilerden hangisidir?

ÖNEMLİ

Dilimiz üzerinde bulunan küçük işaretçileri fark etmemizdir. Bunlara popülö denir. Her popülö içinde tat tomurcuğu, tat tomurcuğundan içinde de tat almazı bulunur. Yiyecelerin tadını veren maddeler tat almazıya uygun. Tat almazılarına bağlı sınırlı hücreleri de bu uyarıları beynimize ileter.

Tatlı Konular: Tat alma duygusunun işlevi

"Anlatmak nevar?", "Neyden söz ediliyor?" soruları metnin konusunu verir;

Metin konusuna iliskin metinde anlatılmak istenen değil anlatılanı esas alır.

Notlarım

Tümüklü COŞKU Ders Defteri

CARİ

5. SINIF TÜRKÇE DEFTERİM

93

- ▶ Konuya ait başlıklar “**Kavram Haritaları**” ile verilmiştir.
- ▶ Detaylı “**Konu Anlatımı**”na yer verilmiştir.
- ▶ Konu anlatım bölümü “**Bil Bakalımı**” ve “**Notlarım**” ile zenginleştirilmiştir

METİNDE ANLAM

Hedeflerdeki hedeflerin doğası da öğrencilerin sosyal konularla ilgili bilgi ve becerilerini geliştirmektedir.

Kırşehir Üniversitesi’nde öğren bir araştırma yürütür. Bir sınıf öğrencilerinin bog kâğıtları varındır, hedeflerini yazmaktadır.

Öğrenciler gelecek hedeflerini yazdıktan sonra kâğıtları zarflara koton ve sakları.

Sonra zarflar açılır ve öğrencilerin ne ister yaptıklarını bakılır ve çok ilginç bir sonucu görürler. Daha sonra pek de iyi olmamı ama kâğıtta hazırlayıp yazan öğrenciler, daha başından.

IV Numaralananın bölümünden anlatılmış bir metin oluşturulmak istenirse doğru sıralamaya aşağıdakilerden hangisi olur?

A) III - I - II - IV   B) II - I - III - IV
C) I - IV - I - II   D) II - III - I - IV

Çocukların büyümeye, var olma, kendini bulma yolculuklarında en önemli rehber arıba ve öğrenmealtıdır. İlmek ilemek düşürelere orulmuş bu yolculukta kima zaman çokuz. Çocuklar korumak, kollarıkmak, içimiznesini söylemek adına en büyük zaram da yine yeteneklerin varıcı olduğu. Zaman zaman posaçaya ulaşabileceğini biliyor. Her seyi çocukların yanına itmek dileyenine anne baba, yaşam deneyimi kazanamamış çocukların yetiştiştirler. Oysa dizerde yaraları, dirseklerde ve bacaklarında çürüklükler çokuz omanın belirtisi değil midir?

Bu metinde yazılan asıl yakından durum aşağıdakilerden hangisindeki gibi olabilir?

A) Anne babaş, sık sık çocukların özgürlüklerini kısıtlamaktadır.
B) Çocuklara verilen onarışız cezalar, çocukların olumsuz kişilik sorunlarını oluşturur.
C) Alenin ve öğrenmealtıının asını koruyucu tutumu, çocukların gelişimini olumsuz etkiler.
D) Söz dinlemediyeni çocuklar, sık sık beslenme derde sokmaktadır.

Pansiyon pencerelerinden dışarıda doğru bir horutu yükseliyordu. Sabahın bu saatinde soğuklarında kimsekiçik yoktu. Her yer, her gestim filmi çekimi yapılmış maket şehri ya da tekrar edilmiş bir kent andırıyordu. Çukur civalları duyu-luyor, çığlığından, mis kokulu hanımlarının tallı telâş hissediyordu ve ayağlarında bâhar melle-miyile sınırlanmış dansının dansı soğuk dolandırıyordu. İlk ulyasın Frifre oldu.

Bu metinde hangi duyu ile ilgili bir ayrıntı var mı bilmemiştir?

A) Koklama   B) İştme
C) Tatma   D) Görme

Aşağıdakilerden hangisi bir metinin giriş cümlesi olabilir?

A) Sesli okuma, okuma hızını düşüren faktörlerden biridir.
B) Dakikada 130-150 kelime olan okuma hızını sesli okuma sınırların cincüsü.
C) Gözün hareketlerini de mümkün olduğunda azaltmam gereki.
D) Böylece okuma hızını artırırız.

1. Metin:
Kurban bayramı yemurta ile coğaltılar. Yaşam döngüsünün ilk bölümünde suda yaşarlar. Bu dönemde iribat denir. İlk birkaç hafta otururlar. Büyüme ile birlikte iribat dört bacaklıdır. Hareket eden, akıcığer solunumu yapılan ettip bir hayatı, kurbağaya dönüştür. Avlanıncı dellinenin yanına is yakanlar. Uzun ve kuşevit ziplayabilmişlerden on ayaklıların kırsa kara ayaklarının uzun ve kurtvetli olmasını dayanır.

2. Metin:
Kelebekler baharın habercisi olarak bilinir. Yaşam döngülerini yemurta, titri, koza ve yetişkinlik olarak dört bölüm olarak yapraça bırakıklar. Yumurtadan çıkan titri, yaprak beslenir. Sonra koza örter. Her türkçe kozası sırfkerdir. Turılı, koza'dan bir kelebek çıkar çıkar. Ağzının yoktur, burunu yeriñe hormona beslenen yapı sayesinde çiçek nektarı ile beslenir.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerde sözü edilen canlırlardan biri olabilir?

A) Beslenme sekillerinin aynı olması
B) Yaşamlarına suda başlamaları
C) Yaşam döngülerinde farklı isim altınları
D) Beslenmek için dillerini kullanmaları

1. Sınıf TÜRKÇE DEFTERİM

GARI

Türkçe COŞK Genelihali

Öğrenme düzeyini ölçmek için “Konu Testleri”ne ver verilmistir.

METİNDE ANLAM

kont
4

ETKİNUK-1 ARA

Bu boşluk ve görselden hareketle oluşturulacak bir metin konusu aşağıdakilerden hangisi olabilir? İzaretleyiniz.

Hayvansal ürünleriz

Sağlıklı beslenme yolları

Besinlerin üretimi yolları

Ülkemizde yetişen ürünler

ETKİNUK-2 ARA

Meteoreye yıllık 250 milimetreden az yağış alan yerleri ifade eden çöller, yeryüzünün en kurak bölgeleridir. Yarı çöllerde neredeyse hiç yağmur yağmaz. Çöl oluşumunda yüksek basınç ve kurus havanın etkisi oldukça fazladır. Gece ve gündüz arasında büyük sıcaklık farkı vardır. Dünya üzerindeki çöllerin oluşumunun 25 milyon yıl öncesine dayanıldığı tahmin edilmektedir. Çöllerin oluşumunda etkili olan faktörler arasında "yumuş" golgesi" adı verilen bir doğa olayı da bulunur. Amerika'daki Mojave Çölü'nün oluşumu bu şekildedir.

Bu metinde yazar aşağıdakilerin hangisinden söz etmektedir?

Günden güne çölgen dünya

Çöllerin oluşumu ve özellikleri

Bilinçsiz su kullanmanın etkileri

Gelecekteki su sıkıntısı

94 5. SINIF TÜRKÇE DEFTERİM

CARI

Türkçe COZ Sınavları

Konuları pekiştirmek için “Etkinlikler”e ver verilmistir.

METİNDE ANLAM

12

Havaîâdeki Mauna Kea, dünyanyan en yüksek dağıdır. Bîlinen en yüksek dağ 8.848 metre ile Ewrezî Dağı olmasına rağmen Pasifik Okyanusun tabanında yükselen Mauna Kea, asla sırâmeda ilk besamakta yer alındı. Volkanik dağ ile Mauna Kea'nın okyanus sovyetlerini üst kısmında kalan tozunu, 4.207 metredir. Okyanus tabanından itibaren yükselişü ile 10.100 metre. Bu apidan ite ailedindir Mauna Kea, dünyanyan en yüksek dağ ünvanını alıyor.

Bu metinde aşağıdaki düşünceleri geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

A) Karşılaştırma   B) Tanıtma   C) Örnekleme   D) Benzelme

Mutlu ol, öfke, korku, üzüntü gibi temel duyguların hepsi ihmânlandı bulunur. Anıck yogunlukları kisiden kışye değişir. Normal kabul edilen sınırlarda yanıtladığında bu duygular birbirini bırakı hayal sürenmesine yardımcı olur. Anıck bu duyguların aşırı uçağında yaşamasını veya başınılmazı böylede psikolojik problemlere yol açabilir. Öneşim insanındaki temel duygularından olan kişiye kalışemiz olumsuz veya olumsuz etkileyebilir. Öneşim kontrol altına almadan aşırıya kaçarak ifade edersek hem kendimize hem de çevreimize zarar verebiliriz. Yaşam kalışemiz de bu durumdan olumsuz yönde etkilenir.

Bu metinden aşağıdaki yargılardan hangisinin vädatlamaz?

A) Duygular, insanların sağlığı bir yaşam sürdürmek için gereklidir.
 B) Öfke duygusunu kontrol edilememesi, bazı olumsuzluklara yol açar.
 C) Duyguların ifade edilememesi, ruh sağlığını olumsuz olarak etkiler.
 D) Duyguların temsilinde, içinde bulunan topumun yaşam biçimi vardır.

Anıç, müzik ile içe boyumemi çok ilgiliyordu. O yüzden de beni sık sık müzik etkinliklerine götürürdü. Sıklıkla içi söylediğim etkinliklerde bunu anlayışla karşılar, aynımama izin verdi. Anıçının bu hoşgörülü davranışını yüzünden olsa gerek müziği ömrüm boyunca sevdirdi. Hedi olalarak birkaç müzik aleti çalmayı öğrendim. Babam da spor ile ilgilenmemi istediği ama yıl önerimden önceki yıllarda, Kati' dir disiplin anlayışı vardı ve benin fiziklerime pek önem vermezdi. Haberim olmadan basketbol kursuna yazmışım ve yaz boyunca oraya gitmemi şart koşmuştu. Babamın bu tutumundan dolayı bugün hâlâ spor dallarını severimiyorum.

Bu metinde bâsedilinen anne ve baba ile ilgili aşağıdaki kaderlerde hangisi söylememez?

A) Annesi, kızına anlaysız ise yaklaştırmayı, basıcko bir tulum sergilemiştir.
 B) Annesinin disiplinden uzak tavırları, sanat başlığını değiştirmiştir.
 C) Annesi, sanata başbası ise spor ilgi duymasını istemiştir.
 D) Anne ve baba, çocuğun duşüncelerine farklı şekilde yaklaşımuştur.

100. SINIF TÜRKÇE DİFTERİM

CARI

Teknik ÇÖZ Güvenlik

Öğrenme düzeyini ölçmek için “**Konu Testleri**”ne ver verilmistir.